

Orðgasmur eftir Høgna

22 ára gamli havnadrangurin, Høgna Magnussen, hevur skrivað eitt ørvísi yrkingasavn. Tað er forlagið Høsn suM geni agn, sum gevur út. Savnið er ógnað systrunum Anniku og Maud.

Mín Jólabók 1999

Bókadeild Føroya Lærarafelags hevur givið út „Mína Jólabók 1999“. Í ár hevur Harriet Poulsen myndprýtt bókina, og Eyðna Magnussen og Niels Jákup Thomsen hava greitt bókina til prentingar. Í „Mínari Jólabók“ eru sum vant fyrst og fremst søgur og yrkingar, men eisini annað lætt tilfar sum skemti-søgur.

Nógvar upprunaforøyskar søgur og yrkingar eru. Umframt tær eru tvær týddar søgur.

Ísland hjálpir børnum í Suðurafrika

Úrslit av norðurlenskum samstarvi eru ring at meta um. Hetta kann eisini sigast um Shuttle 99 - sum er verkætlanin hjá Norðurlondum viðvíkjandi mentanarskipti við Suðurafrika. Hon verður endurskoðað í løtuni. Eitt óvæntað úrslit av Shuttle 99 varð umrøtt í íslenskum fjølmiðlum í hesu vikuni. Sesselja Björnsdóttir úr Reykjavík sigur í Morgunblaðnum, at hon var í Suðurafrika í sambandi við Shuttle 99. Hon vitjaði skúlar og barnagarðar, og var ógvuliga illa við av stóra trotinum á frálæritilfar. Ti hevur hon savnað 160 kilo undirvisingartilfar so sum litbýantar, blýantar, pappir og so framvegis, sum er farið úr Íslandi til Suðurafrika. Ein lokal útvarpsstöð í Reykjavík hevur stuðlað sendingini - og sum skilt gjørdust suðrafrikansku børni ógvuliga glað, tá ið tey lótu pakkán úr Íslandi upp.

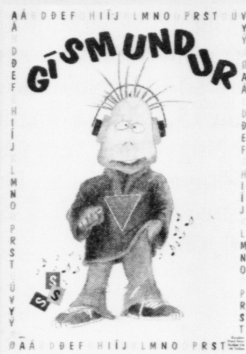
Nordisk Journalistcenter nýggjan rektara

Stein-Ove Grønsund fór 1. desember í starv sum rektari á Nordisk Journalistcenter í Árhús. Depilin er figgaður av Norðurlenska Ráðharraráðnum og á hvørjum ári eru upp ímóti túsund journalistar á eftirútbúgvingarskeiði í Norðurlondum, Baltikum og Russlandi. Stein-Ove Grønsund, sum er føddur í Farsund í Noregi í 1946, hevur arbeitt við eftirútbúgving fyrri journalistar síðani 1978. Fyrst á Institutt for Journalistikk í Fredrikstad og seinni í Latín-Amerika og í Afrika. Seinastu tvey ári hevur hann arbeitt sum freelance-journalistur við stöði í Valencia í Spania. Nýggi rektarin hevur arbeitt á fleiri norskum bløðum og hevur havt álitistovr í Norsk Journalistlag, í upphavsrettindafelagsskapnum Kopinor og Norwaco, og hevur eisini arbeitt við mannarættindum fyrri millum onnur fyrsta fólkareðisligu stjórna í Etiopia.

Gísmundur

„Eg eiti Gísmundur, eg búgvi í kassanum!“ Gísmundur er vertur í Barnaløtuni í Útvarpi Føroya. Hann er í útvarpsstovuni hvønn týsmorgun og fríggjarmorgun. Tá ið hann ikki situr í útvarpsstovuni, er hann heima í kassanum hjá sær, sum er í plátusavninum í útvarpinum. Onkuntið snikar hann seg út at hyggja eftir ymiskum, tí hann veit alt-ið nógv at siga, tá ið hann situr í útvarpsstovuni.

Børnini eru fegin um útvarpsvertin, teimum dámar væl at hoyra hann, tí hann er stuttligur, spatskur og er altíð í góðum lag. Í nýggjasta eintakinum av barnablaðnum Stroki og Snirri, er stór mynd av Gísmundi, sum børn kunnu hanga upp á veggini.

Hetta er seinasti 2'arin í hesum árinum, øldini og ártúsundinum. Næsti 2'arin kemur í blaðið 8. januar.

Subject: Teldubræv
Date: Fri 17. des. 1999
To: post@sosialurin.fo
From: info@nordinst.aland.fi
Reply to: info@nordinst.aland.fi

**TELDU-
POSTURIN**

Eitt ljóspunkt í jólamánaðinum

Tá eg skrivi hetta er 13. desember. Fyri tey flestu í vesturheiminum bert ein av teimum 24 døgnum í desember mánaði, meðan biðað verður eftir jólinum. Men ikki fyrri tann, ið býr í tí svensktalandi partinum av Norðurlondum, t.v.s. Svøríki, Álandi og tí lutvíst svensktalandi Finlandi. Her veit hvørt mansbarn, at 13. desember er Lusiudagurin. Dagurin, tá túsundtals gentur klæða seg í hvítar serkar, seta krúnur av livandi ljósum á høgur sínar og ganga syngjandi í skruðgongum hús úr húsi frá morgni til myrkurs.

Lusia er eitt katólskt halgimenni. Vit vita ikki so nógv um hana, annað enn at hon livdi í býnum Sýrakusa á Sisiliu og leið ein pinufullan martýrdeyða í árinum 304. Í Norðurlondum er gjøgnum öldirnar vaksan fram ein fólkslig mynd av Sankta Lusi sum ljósberarin í ársins myrkastu tíð. Tað er úr hesari fólkafrýndini av Lusi sum nútíðar Lusiuhaldið í Svøríki, Álandi og Finlandi er vaksið fram. Síðurin at halda Lusiudagin tók seg upp fyrri umleið 100 árum síðani, og er síðani stóðugt vaksan í undirtøku, og í dag luttekur at kalla alt samfelagið í hesum hátíðarhaldi í áðurnevndu trimum londunum.

Í Føroyum er Lusiuhaldið ikki heilt ókent. Einstakir skúlar eru farnir at hava

Lusiusrúðgongur í sambandi við jóla-veitslurnar. Og tann árliga Lusiukonsertin er vordin eitt fast innslag í desember-skránni hjá Norðurlandahúsinum. Eitt hugnaligt innslag millum nógv onnur í »upptaktini« til jóla, men ikki meira enn tað.

Av tí sama er kanska ilt at skilja, hvussu høgt gingið verður upp í Lusiuhaldið her í eystaru Norðurlondunum. Í Álandi eru øll við, frá vøggustovum til Landsstýri og Løgting. 6 ára gamla dóttir mín hevur gleitt seg síðani eina ferð í oktober til, at hon skuldi vera Lusia í barnagarði sínum. Og teir fyrstu tveir tímarnar nú í morgun lá arbeiddi í álandska lögtinginum og landsstýrinum stilt, meðan starvsfólk og politikarar vóru til Lusiusrúðgongu í lögtingssalinum.

Hvør skúli velur sína Lusi, sum skal ganga á odda í Lusiusrúðgongu skúlans við kertuljósakrúna á høvduinum, hvør býur velur sína, og í bæði Álandi, Svøríki og Finlandi verður ein Lusia vald fyrri alt landið. Fjølmiðlar og vælgerðandi felagsskapir skipa fyrri valinum í felag og undirtøkan er stór.

Tá eg fór upp í morgun, lurtaði eg sum vanligt eftir tí lokala útvarpsstöðini. Her hoyrði tú fínsku ríkistiðindini á svensku klokkan 7, eftirfylgd av álandska tíðind-

unum kl. 7.15, og klokkan 8 koma so tíðindini frá svenska ríkisútvarpinum. Í øllum trimum tíðindasendingunum í morgun, bæði finlandssvensku, álandska og svensku, snúði høvdussagan seg um, hvat ið landsins fólkavalda Lusia hevði havst á fyrr um morgunin. Og hetta hóast týðningarmikil ES-toppfundur fór fram í Helsingfors, har bæði svenskir og finskir politikkarar gjørdur vart við seg í týðandi málum.

Tann álandska Lusan hevði ein strævn dag í dag, lesi eg í Tidningen Åland, sum er komin út í kvøld. Hon og temur hennara byrjaðu klokkan seks í morgun við at vitja á álandska meginsjúkrahúsinum, har tær gingu frá deild til deild og sungu fyrri sjúklingunum, síðani hildu tær á allan dagin við vitjanum á ellisheimunum í býnum, í handlum, bankum, á gongugøtum o.s.fr. Klokkan seks í kvøld lutóku tær í guðstænastu í størstu kirkjuni í Mariuhamn. Og eftir guðstænastuna vóru tær koyrdar í hestavogni gjøgnum býin, meðan túsundtals álandingar stóðu fram við vegunum og fagnaðu teimum. Framman fyrri teimum gekk ein kyndlagongu og eitt stórt tok av reiðfólki, rossavognum og gomlum brandbilum, samanlagt eitt fylgi um ein hálvan kilometur til longdar. Allur halin endaði á torginum

mitt í býnum, har Lusan, sum í ár æt Sara Johansson, og temur hennara endaðu dag sín við at syngja fyrri stóru mannfjöldini, ið var savnað har.

Fyri tann, ið ikki áður hevur verið hjá-staddur í einum svensktalandi landi tann 13. desember, er dagurin ein ótrúliga stemningsfull uppliving. Alt samfelagið sum tað er tykt hendan dagin at leggja seg eftir at seta ein hugnaligan dám á.

Tá tú heima í Føroyum fortelur um onkran serliga forkunnigan útlendskan skón, ið tú hevur upplivað, fært tú mangan spurningin: Hvat skal hatta vera gott fyrri?

Fyri okkum sum eru foreldrar at smáum børnum er eingin ivi um, hvat Lusiudagurin er góður fyrri. Hann er eitt kærkomið heddarpunkt mitt í jólamánaðinum, sum avleiðir tann ovurspenningin sum børnini – og tey vaksnu við fyrri alt tað – annars byggja upp fram til jóla. Her í Álandi hevur hugurin hjá flestu børnum tær báðar fyrstu vikurnar í desember verið upptikin av fyrireikingum til Lusiuhaldið. Nú Lusiudagurin er yvirstaðin, eru bert 10 dagar eftir til at savna hugin og byggja upp spenningin til jólaaftan. Og tá eru forvæntningarnar hjá børnunum meira yvirkomiligr hjá okkum foreldrum.

Mikkjal Helmsdal, Mariehamn.